MAKSU- JA TOLLIAMET

Maksualane teabevahetus

Sisukord

Piiriüleste skeemide alane teabevahetus (DAC6) **3**
Piiriülene ja aruandekohustusega skeem **5**
Isikud teabevahetuses **6**
Teabeandja kohustused **7**
Teabeandja aruande esitamine **9**
Asjaomase maksukohustuslase aruandekohustus **10**
Piiriüleste skeemide kriteeriumid **11**
Peamise hüve kriteeriumist sõltuvad skeemid **11**
Peamise hüve kriteeriumist sõltumatud skeemid **14**
Siirdehinna kindlaksmääramisega seotud skeemid **15**
Finantskontode alast teabevahetust mõjutavad skeemid **16**
Tegeliku kasusaaja tuvastamist mõjutavad skeemid **17**
Karistused skeemist teavitamata jätmisel **17**
Deklaratsiooni esitamine **18**
Pääsuõigused deklaratsioonide esitamiseks **19**

Piiriüleste skeemide alane teabevahetus (DAC6)

Maksualase teabevahetuse seaduse (MTVS) muudatused on avaldatud **Riigi Teatajas 21.12.2019**.

Muudatustega võeti üle **Euroopa nõukogu direktiivist (EL) 2018/822** tulenevad muudatused seoses kohustusliku automaatse teabevahetusega maksustamise valdkonnas aruantavate piiriüleste skeemide puhul.

MTVSi täiendati uue **peatükiga 2^{3} „Piiriüleste skeemide alane automaatne teabevahetus Euroopa Liidus"**, mis sisaldab kahtteist uut paragrahvi:

§ 20^{8} „Piiriülene skeem"
§ 20^{9} „Aruandekohustusega skeem"
§ 20^{10} „Teabeandja"
§ 20^{11} „Asjaomane maksukohustuslane"
§ 20^{12} „Seotud isikud"
§ 20^{13} „Teabeandja kohustused"
§ 20^{14} „Teabeandja kohustuste üleminek"
§ 20^{15} „Teabeandja aruande esitamise riik"
§ 20^{16} „Teabeandjate paljusus"
§ 20^{17} „Asjaomase maksukohustuslase aruandekohustus"
§ 20^{18} „Asjaomase maksukohustuslase aruande esitamise riik"
§ 20^{19} „Asjaomaste maksukohustuslaste paljusus"

Muudatused rahvusvahelises maksualases teabevahetuses

Euroopa Liidus ning Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioonis (OECD) on poliitiliseks prioriteediks seatud võitlus maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidumise vastu. Halduskoostöö direktiive on vastu võetud juba seitse, mis on kõik olnud kantud sarnasest eesmärgist vähendada agressiivset maksuplaneerimist ning suurendada riikide maksusüsteemide läbipaistvust.

Otseste maksude valdkonnas on viimastel aastatel teabevahetuse alast koostööd tõhustatud järgmiste meetmetega:

1. erinevate tululiikide osas teabe automaatne vahetamine Euroopa Liidus, mis rakendus 2015. aastast **[1]**;
2. finantskontode alane teabevahetus, mis rakendus 2016. aastast **[2]**;
3. maksuhalduri siduvate eelotsuste alane teabevahetus, mis rakendus 2017. aastast **[3]**;
4. suurkontsernide riikidepõhise aruandluse alane teabevahetus, mis rakendus 2017. aastast **[4]**;

5. maksuhaldurile riigisisese juurdepääsu andmine tegelike kasusaajate määramisega seotud andmetele, mis rakendus 2018. aastast **[5]**;
6. maksuskeemide alane teabevahetus Euroopa Liidus, mis rakendus 2020. aastast **[6]**;
7. platvormidel teenitud tulude alane teabevahetus Euroopa Liidus, mis rakendus 2023. aastast **[7]**.

Maksuskeemide alase teabevahetuse olulisust on Euroopa Komisjon **[8]** põhjendanud sellega, et liikmesriikidel on üha raskem kaitsta oma riigi maksubaasi, kuna maksuplaneerimise struktuurid muutuvad üha keerukamaks ning kasutavad ära kapitali ja isikute suurenenud liikuvust siseturul. Üldiselt koosnevad need kahjulikud struktuurid skeemidest, mis hõlmavad erinevaid jurisdiktsioone ning millega liigutatakse maksustatav tulu soodsamasse maksukeskkonda või vähendatakse üldist maksukoormust. Agressiivne maksuplaneerimine võimaldab ära kasutada äriühingute maksustamise süsteemide vahelisi ebakõlasid, lõigata kasu maksude soodusrežiimidest või tõlgendada seaduseid viisil, mis ei olnud seadusandja poolt ette nähtud. Maksude agressiivse planeerimise tulemusena väheneb sageli oluliselt liikmesriikide maksutulu, mis takistab neil majanduskasvu soodustava maksupoliitika kohaldamist. Euroopa Parlament on maksuplaneerimisega seoses kutsunud üles võtma tugevamaid meetmeid vahendajate suhtes, kes aitavad kaasa maksudest kõrvalehoidumise skeemide levikule **[9]**.

Samaväärselt kahjulikud on skeemid, millega tekitatakse võimalus vältida finantskontode alast teabevahetust ning peidetakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduses määratletud tegelikke kasusaajaid. Kõige kulutõhusamaks hindas Euroopa Komisjon teabevahetuse automaatse vormi, kus teave kogutakse ühtsesse Euroopa Komisjoni peetavasse keskregistrisse, mis võimaldab tööprotsesse olulisel määral automatiseerida ning vähendada kulukat käsitööd teabe töötlemisel. Euroopa Komisjoni keskregistrit kasutatakse täna ka maksuhalduri siduvate eelotsuste ja siirdehinna eelkokkulepete alase teabe koondamisel.

Piiriüleste skeemide alane automaatne teabevahetus

Piiriüleste skeemide alane automaatne teabevahetus seab maksunõustajatele ja maksumaksjatele kohustuse teavitada maksuhaldurit piiriülestest maksuplaneerimise skeemidest. Piiriüleste skeemide alane automaatne teabevahetus on Eestis kehtestatud **otsestele maksudele**, mis tähendab, et käibemaksu, tollimaksu, aktsiiside, sotsiaalkindlustusmaksete, lõivude ja (teenus)tasude skeemide osas teavitamise kohustust ei ole.

Loetelu aruandekohustusega skeemi kohta esitatavate andmete koosseisust on leitav **rahandusministri määruse nr 16 lisast 16** (PDF).

[1] **Halduskoostöö direktiivi põhitekst**

[2] **Halduskoostöö direktiivi 2014. aasta muudatus**

[3] **Halduskoostöö direktiivi 2015. aasta muudatus**

[4] **Halduskoostöö direktiivi esimene 2016. aasta muudatus**

[5] **Halduskoostöö direktiivi teine 2016. aasta muudatus**

[6] **Halduskoostöö direktiivi 2018. aasta muudatus**

[7] **Halduskoostöö direktiivi 2021. aasta muudatus**

[8] **Komisjoni selgitused on leitavad direktiivi ettepaneku põhjuste ja eesmärkide osas**

[9] **Lisateave Euroopa Parlamendi maksutöörühma kohta.** „Panama paberite“ jmt skandaalide valguses on Euroopa Parlament tellinud erinevaid uuringuid probleemi olemuse avamiseks ja lahenduste pakkumiseks, vt lähemalt **https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/602030/IPOL_STU(2017)602030_EN.pdf** (PDF) ja **https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/602029/IPOL_STU(2017)602029_EN.pdf** (PDF).

Viimati uuendatud 08.01.2025

Piiriülene ja aruandekohustusega skeem

Mis on piiriülene skeem

Kohustus skeemide kohta teavet anda on vaid juhul, kui skeemis esineb piiriülene aspekt ning skeemil on mõju maksukohustusele, finantskontode alasele teabevahetusele või mille abil on võimalik peita tegelikku kasusaajat. Maksukohustust mõjutavate skeemide puhul peab olema täidetud vähemalt üks allpool loetletud piiriülesust tähistavatest tingimustest:

1. skeemis osalevad isikud on erinevate riikide või jurisdiktsioonide residendid;
2. vähemalt üks skeemis osalevatest isikutest on samal ajal rohkem kui ühe riigi või jurisdiktsiooni resident;
3. vähemalt üks skeemis osalevatest isikutest tegutseb riigis või jurisdiktsioonis, mille resident ta ei ole.

Lisaks on teavitamise kohustusega hõlmatud sellised piiriülesed skeemid, mis võivad raskendada või muuta võimatuks finantskontode alase teabevahetuse ja tegeliku kasusaaja isiku tuvastamise.

Mis on aruandekohustusega skeem

Aruandekohustusega skeemi puhul peab olema täidetud piiriülene aspekt ning skeem peab vastama vähemalt ühele **rahandusministri 17.01.2020 määrusega nr 1 „Piiriüleste skeemide kriteeriumid"** kehtestatud skeemi kriteeriumile (vt täpsemalt juhendi alapealkirja **„Peamise hüve kriteeriumist sõltuvad skeemid"**). Määrusega on kehtestatud ammendav loetelu teabe esitamise kohustusega maksundust puudutavate skeemide kriteeriumitest. Loetelu ei ole ammendav finantskontode alase ja tegeliku kasusaaja tuvastamise teabevahetuse skeemide osas.

Viimati uuendatud 08.01.2025

Isikud teabevahetuses

Kes on teabeandja

Teabeandjaks võib olla iga isik, kes on isiklikult või teiste isikute kaudu osutanud maksukohustuslasele skeemiga seotud teenuseid. Skeemiga seotud teenusteks on skeemi väljatöötamine, turustamine, kättesaadavaks tegemine, skeemi rakendamise korraldamine ja selle juhtimine, samuti nende teenuste osutamisel abi ja nõu andmine. Teabeandjaks võib olla teatud juhtudel ka maksukohustuslane (vt täpsemalt juhendi alapealkirja **„Millistel juhtudel lähevad teabeandja kohustused üle"**).

Teabeandjaks ei ole isik, kelle puhul saab eeldada, et ta ei teadnud ega pidanud teadma, et osutatud teenus või teenuse osutamisel antud abi või nõu oli seotud aruandekohustusega skeemiga. Samuti ei ole teabeandjaks isikud, kes analüüsivad rahvusvahelise maksustamise küsimusi teadus- ja õppetöö käigus.

Kes on asjaomane maksukohustuslane

Asjaomane maksukohustuslane on aruandekohustusega skeemide alase teabevahetuse kontekstis isik:

- ✓ kellele teenusepakkuja on aruandekohustusega skeemi teinud kättesaadavaks,
- ✓ kelle meeskond on skeemi ise välja töötanud,
- ✓ kes on valmis aruandekohustusega skeemi rakendama (sh nt juhul, kui skeemi on tellinud isikuga seotud isik, nt tütarettevõte) või

- kes on juba rakendanud selle skeemi esimese etapi.

Kes on seotud isikud piiriüleste skeemide teabevahetuses

Piiriüleste skeemide teabevahetuse kontekstis on seotud isikuks:

- isik, kes osaleb teise isiku juhtimises, olles sellises positsioonis, mis annab võimaluse teise isiku tegevust olulisel määral mõjutada, ning

- isik, kellele kuulub üle 25% ühe ja sama juriidilise isiku aktsia- või osakapitalist või häälte koguarvust või vähemalt 25% kasumi saamise õigusest.

Lisaks on seotud isikud ka isikud, kes ühiselt kontrollivad sama isikut.

Seotud isikute määratlus hõlmab nii otsest kui kaudset osalust. Kui isikul on teise isiku kapitalis kaudne osalus, siis selle suurus leitakse korrutades osaluse määrad iga järgneva astme tütarettevõtjas. Osaluste korrutamine võimaldab leida kaudse osaluse suuruse (protsendi) kaudselt kontrollitavas ühingus. Näiteks kui isikul on ühingus A 80% suurune osalus ning sellel ühingul omakorda 50% suurune osalus ühingus B, siis nende osaluste korrutamisel nähtub, et isiku kaudse osaluse määr selles tütarettevõtjas (ühing B) on 40%, mistõttu on tegemist seotud isikuga. Täieliku hääleõigusega isikuna käsitatakse kõiki isikuid, kellele kuulub üle 50% hääleõigustest. Terminit „kapital" on kasutatud, et hõlmata määratlusse lisaks osa- ja aktsiakapitalile kapitaliosalus ka välisriigis asutatud muud liiki juriidilistes isikutes.

Seotud isikute mõiste alla kuuluvad ka füüsilised isikud, kelle puhul käsitletakse perekonda (st isiku abikaasat või elukaaslast, lapsi ja vanemaid) aruandekohustusega skeemide alase teabevahetuse kontekstis ühe isikuna.

Viimati uuendatud 08.01.2025

Teabeandja kohustused

Millised on teabeandja kohustused

Teabeandjal ega asjaomasel maksukohustuslasel ei ole kohustust viia läbi uurimist, et välja selgitada aruandekohustusega skeemi või selle rakendamisse puutuvaid uusi või täiendavaid asjaolusid, mida teada ei ole, kuid mida võivad teada teised skeemiga seotud teenuseid osutavad isikud. Igal teabeandjal on kohustus **teavitada nendest andmetest skeemi kohta**, mis tal olemas on.

Skeemi kohta tuleb teave esitada maksuhaldurile 30 kalendripäeva jooksul alates kas:

- ✓ skeemi rakendamiseks kättesaadavaks tegemise päevale järgnevast päevast,
- ✓ skeemi rakendamiseks valmisoleku päevale järgnevast päevast või
- ✓ päevast, millal tehti esimene samm skeemi rakendamiseks.

Valik tehakse selle järgi, milline päev/hetk on saabunud teistest varem. 28. veebruariks 2021 tuli teavitada skeemidest, mille rakendamisega alustati ajavahemikul 25. juuni 2018 – 30. juuni 2020. Ajavahemikul 1. juuli 2020 – 31. detsember 2020 rakendamisega alustatud skeemid eristatakse seoses esialgsete teavitamistähtaegade edasilükkumisega ning neist tuli teavitada kuu aega varem.

Standardsete skeemide korral lisandub **perioodiline aruandekohustus**, mida täidetakse iga kolme kuu möödudes uue ja lisandunud teabe kohta. Standardne skeem on määratletud skeemina, mis on välja töötatud, turustatud, rakendamiseks valmis või kättesaadav kujul, mida ei ole rakendamiseks vaja olulisel määral kohandada. Esmakordselt tuli standardsete skeemide perioodiline teave esitada 30. aprilliks 2021.

Aruandekohustusega skeemi kohta esitatavate **andmete koosseis** on kehtestatud rahandusministri määrusega nr 16 (**lisa 16** (PDF)). Maksuhaldur annab igale esmakordselt esitatud skeemile või skeemi osale unikaalse viitenumbri, mis märgitakse teabeandja poolt skeemi kohta esitatava teabe hulgas. Viitenumber kantakse Euroopa Komisjoni peetavasse keskregistrisse, mis võimaldab luua seoseid erinevates riikides sama skeemi kohta esitatud teabe vahel.

Skeemi kasutamise jälgimiseks ja topeltaruandluse vältimiseks on teabeandjal **kohustus teavitada** skeemile või selle osale antud viitenumbrist **kõiki teisi** sama skeemi või skeemi osaga seotud **teenust, abi või nõu pakkunud isikut**.

Alates 2023 jaanuarist esitab **maksualase teabevahetuse seaduse (MTVS) § 20^{10} lõikes 1^1** määratletud **teabeandja** maksuhaldurile teabe 30 päeva jooksul alates päevast, kui ta **andis** piiriülese skeemiga seoses **otse või teiste isikute kaudu abi, tuge või nõu**. Enne 01.01.2023 esitasid MVTS § 20^{10} lõikes 1^1 kirjeldatud teabeandjad teavet maksuhaldurile sarnaselt teiste teabeandjatega.

Millistel juhtudel lähevad teabeandja kohustused üle

Teavet ei pea andma kutsesaladusega isikud, kelleks on eelkõige advokaadi- ja audiitorbüroo töötajad. Sellisel juhul teavitab teabeandja teist skeemiga seotud teabeandjat või sellise teabeandja puudumisel asjaomast maksukohustuslast, kellele lähevad teabeandja kohustused üle.

Viimati uuendatud 08.01.2025

Teabeandja aruande esitamine

Kus on teabeandja aruande esitamise koht

Kui teabeandjal tekib aruandekohustus rohkem kui ühes liikmesriigis, millest üks on Eesti, ja seos Eestiga esineb allolevas loetelus esimesena, siis esitatakse teave Maksu- ja Tolliametile. Teabeandja seos liikmesriigiga võib olla järgmine:

- ta on selle resident;
- tal on seal püsiv tegevuskoht, mille kaudu ta osutab aruandekohustusega skeemiga seotud teenuseid;
- ta on seal asutatud või tema tegevus on reguleeritud selle riigi õigusaktidega;
- ta on selle riigi õigus- või maksunõustamisteenust osutavaid isikuid ühendava kutseühenduse liige.

Asjaomane teabeandja vabaneb teabe andmise kohustusest kui ta ise või mõni seotud isikutest on sama teabe mõnes teises liikmesriigis juba esitanud ning tal on võimalik selle kohta maksuhaldurile tõendid esitada. Teabeandja kohustuste täitmist teises riigis on vajadusel kõige lihtsam tõendada, teatades teise liikmesriigi maksuhaldurile juba esitatud skeemile antud viitenumbrist.

Kes esitab teabe, kui kohustus on mitmel teabeandjal

Piiriüleste skeemide väljatöötamisel on erinevatest riikidest pärit isikute kaasamine loomulik, mistõttu võib sama skeemi kohta tekkida aruandekohustus nii erinevates riikides kui ka mitmel isikul samaaegselt.

Teabeandja vabaneb korduvast aruandekohustusest, kui tal on ette näidata juba esitatud skeemile antud viitenumber või muud tõendid teise teabeandja poolt sama teabe esitamise kohta. Samas tuleb silmas pidada, et kohustus on esitada vaid seda teavet, mis on osutatud teenusega seoses iga konkreetse teabeandja valduses ning teabeandjal ei ole kohustust läbi viia uurimist, et välja selgitada aruandekohustusega skeemi või selle rakendamisse puutuvaid uusi või täiendavaid asjaolusid.

Viimati uuendatud 08.01.2025

Asjaomase maksukohustuslase aruandekohustus

Millal on aruandekohustus asjaomasel maksukohustuslasel

Teabeandjaks on asjaomane maksukohustuslane, kui aruandekohustusega skeemi väljatöötamisega, turustamisega, kättesaadavaks tegemisega või selle rakendamise korraldamise või juhtimisega seotud teenust osutaval isikul ei ole üheski liikmesriigis kohustust teavet esitada või kui selline isik puudub.

Aruandekohustus tekib asjaomasel maksukohustuslasel järgmistel juhtudel:

- ✓ piiriülene skeem on välja töötanud maksukohustuslase enda poolt;
- ✓ aruandekohustusega skeemi on välja töötanud isik, kellel puudub side mõne Euroopa Liidu liikmesriigiga;
- ✓ teabeandja loobub skeemi kohta teabe esitamisest kutsesaladuse piirangute tõttu.

Kus on asjaomase maksukohustuslase teabe esitamise koht

Kui maksukohustuslane on aruandekohustuslik rohkem kui ühes liikmesriigis, millest üks on Eesti, ja seos Eestiga esineb allolevas loetelus esimesena, esitatakse teave Maksu- ja Tolliametile. Maksukohustuslase seos liikmesriigiga võib olla järgmine:

- ✓ ta on selle resident;
- ✓ tal on seal püsiv tegevuskoht, mis saab aruandekohustusega skeemist kasu;

- ta saab seal tulu või teenib kasumit, kuid ta ei ole selle resident ning tal ei ole seal püsivat tegevuskohta;

- ta tegutseb seal, kuid ta ei ole selle resident ning tal ei ole seal püsivat tegevuskohta.

Asjaomane maksukohustuslane vabaneb teabe andmise kohustusest, kui ta ise või mõni seotud isikutest on sama teabe mõnes teises liikmesriigis juba esitanud ning tal on võimalik selle kohta maksuhaldurile tõendid esitada.

Kes esitab teabe, kui kohustus on mitmel asjaomasel maksukohustuslasel

Ühe skeemiga võib olla seotud mitmeid asjaomaseid maksukohustuslasi. Selleks, et vältida topeltaruandlust, on skeemi puhul esmane aruandekohustus sellisel maksumaksjal, kes on skeemi väljatöötamises teenusepakkujaga kokku leppinud, ning majasisese skeemi puhul on selleks isik, kelle juhtimise ja kontrolli all skeemi planeeritakse rakendada.

Viimati uuendatud 08.01.2025

Piiriüleste skeemide kriteeriumid

Rahandusministri 17.01.2020 määrus „Piiriüleste skeemide kriteeriumid"

Osa skeemidest on teabevahetuse kohustuse täitmiseks asjakohased vaid juhul, kui nende puhul on täidetud peamise hüve kriteerium, milleks on maksueelise saamine. Küll aga ei ole kõikide skeemide puhul maksueelise saamine oluline. Peamise hüve kriteerium on täidetud, kui kõiki asjasse puutuvaid asjaolusid arvesse võttes on skeemist tulenev mõistlikult eeldatav peamine hüve või üks peamistest hüvedest maksueelise saamine.

Viimati uuendatud 08.01.2025

Peamise hüve kriteeriumist sõltuvad skeemid

Teavet tuleb esitada järgmiste peamise hüve kriteeriumist sõltuvate piiriüleste skeemide kohta:

1. skeem, mille puhul asjaomane maksumaksja või skeemis osalev isik on võtnud maksueelisega seotud konfidentsiaalsuskohustuse;

2. skeem, mille eest teabeandjal on õigus saada tasu või hüvitist, mis määratakse kindlaks skeemi rakendamisega saadava maksueelise suuruse järgi või selle järgi, kas skeemi rakendamisega saadakse oodatud maksueelis;

SKEEMI NÄITED

- Äriühing struktureeritakse ümber nii, et riskide, varade ja funktsioonide osas grupi sees toimub muutus, mille tulemusel äriühingule omistatud tulu väheneb või suureneb. Mitteseotud isikute vahelistes tehingutes kompenseerib üldjuhul suurema riski kõrgem tulu ning väiksema riski väiksem tulu. Ka funktsioonide osas vastab tehingu eest saadav tulu tavaliselt äriühingu poolt täidetud ülesannetele ning selleks tarbeks kasutatud varale. Seega, kui skeemiga muudetakse äriühingu/grupi riskide, varade ja funktsioonide jagunemist grupi sees ning saadakse selle tulemusel maksueelis, siis tuleb sellisest skeemist teavitada.

- Tekitatakse maksuvaba väljamakse õigus ning skeemiga seotud teenuseid pakkuva isiku tasu sõltub sellest maksuvabastuse suurusest.

3. standardse ülesehitusega skeem, mis on erinevate maksukohustuslaste jaoks kasutatav ilma igakordsete märkimisväärsete kohandusteta

SKEEMI NÄITED

- Üks äriühing ostab laenukapitaliga teise äriühingu, misjärel kaks äriühingut, kas laenulepingus sätestatud tingimustel ja korras või äriühingu poliitika kohaselt ühendatakse. Ühendamise tulemusel hakkab omandav äriühing laenukapitali kulu tasuma omandatud äriühingu majandustegevusest saadud tulust ning ühtlasi saab maksustatavast tulust maha arvata laenuga kaasneva intressikulu.

- Toimub residendist äriühingu ühendamine või jagunemine välisriigi äriühinguga, mille tulemusel osa varadest (sh raha) ja kohustustest kas läheb välisriigi äriühingusse või välisriigi äriühing ühendatakse residendist äriühinguga. Skeemi osaks on seejärel ühinemise või jagunemise teel saadud raha jaotamine dividendidena.

4. skeem, mille rakendamiseks tegutseb skeemis osalev isik eesmärgiga omandada kahjumis äriühing, lõpetada selle põhitegevus ning kasutada selle äriühingu kahjumit oma maksukohustuse vähendamiseks, kusjuures skeem võib sisaldada ka kahjumi ülekandmist teise riiki või jurisdiktsiooni või kahjumi kasutamist maksukohustuse vähendamiseks kiirendatud korras;

5. skeem, millega näidatakse saadud tulu vara, kingituse või muu tuluna, mis on maksustatud madalama maksumääraga või mis on tulumaksust vabastatud;

SKEEMI NÄIDE

- Aktiivse töö tulemusena välisriigist teenitud tulu võetakse ettevõttest välja omanikutuluna, mitte ei käsitleta väljamakset töötasuna. Kuna skeemi tulemusel maksustatakse tehing tema sisust erineva tulukategooriana ning saadakse sellega maksueelis, tuleb skeemist teatada.

6. skeem, mille eesmärk on vahendite ümberpaigutamine näiteks ühingu kaudu, millel puudub sisuline majandustegevus ilma muu peamise ärilise eesmärgita või mille osaks olevatel tehingutel on vastastikku tasaarveldav, tühistav või muu sarnane mõju;

SKEEMI NÄITED

- Eesti ettevõte annab välisriigi ettevõttele laenu kasutades selleks mitut ettevõtet. Sellise skeemi eesmärgiks on tekitada olukord, kus intressitulu on maksustatavast tulust maha arvatav riikides, kus see on kõige kasulikum.

- Eesti ettevõtte seotud osapool välisriigis võtab välisriigis asuvasse äriühingusse laenu, et teha investeering Eestisse. Sarnaselt eelnevas punktis käsitletud skeemiga, on ka siin eesmärgiks vähendada (üldjuhul klassikalise ettevõtte tulumaksusüsteemiga) välisriigis maksustatavat kasumit.

7. skeem, mis hõlmab seotud isikute vahelisi piiriüleseid makseid, mida käsitatakse ettevõtlusega seotud kuluna ja milles esineb vähemalt üks alljärgnevatest asjaoludest:

- ✓ makse saaja on sellise riigi või jurisdiktsiooni resident, kus ei ole kehtestatud ettevõtte teenitud või jaotatud kasumilt võetavat maksu või see on kehtestatud nullilähedases või nullmääras;

- ✓ makse saaja residendiriigis või -jurisdiktsioonis on makse maksuvaba või ei arvestata makset maksustatava tulu hulka;

- ✓ makse saaja residendiriigis või -jurisdiktsioonis on makse suhtes kehtestatud soodsam maksustamisrežiim.

SKEEMI NÄITED

- Patenditulu erikorra kasutamine, millisel juhul paigutatakse patendid, õigused patentidele, tooted, mis sisaldavad patendiõigusi vms riiki, kus sellistelt õigustelt teenitud tulu on maksustatud tavapärasest madalama maksumääraga. Patenditulu erikorra kasutamise tulemusel väheneb ettevõtte efektiivne maksumäär.

- Ettevõttele kuuluv kinnisvara paigutatakse teise maksujurisdiktsiooni valdusettevõttesse, et saada maksueelis teises riigis sellelt varalt saadavale tulule kehtestatud erireeglitest.

Nullilähedase määra puhul on direktiivi rakendamise aruteludel liikmesriigid ja Euroopa Komisjon peamiselt pidanud silmas nominaalset maksumäära, mis jääb alla 1%.

Viimati uuendatud 08.01.2025

Peamise hüve kriteeriumist sõltumatud skeemid

Teavet tuleb esitada järgmiste peamise hüve kriteeriumist sõltumatute piiriüleste skeemide kohta:

1. skeem, mis hõlmab seotud isikute vahelisi piiriüleseid makseid, mida käsitatakse ettevõtlusega seotud kuluna ja milles makse saaja kas ei ole ühegi riigi või jurisdiktsiooni resident või ta on sellise riigi või jurisdiktsiooni resident, mis on kantud maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide Euroopa Liidu loetellu või keda Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsioon on hinnanud koostööd mitte tegevaks;

2. skeem, millega ühe ja sama vara amortisatsiooni kulu võetakse arvesse rohkem kui ühes riigis või jurisdiktsioonis;

SKEEMI NÄIDE

- Ühes jurisdiktsioonis on õigus vara amortiseerida vara majanduslikul omanikul ning teises jurisdiktsioonis vara juriidilisel omanikul, mistõttu arvatakse amortisatsioon maha kahe erineva jurisdiktsiooni maksustatavat tulust.

3. skeem, millega taotletakse sama tulu või sama vara topeltmaksustamise kõrvaldamist rohkem kui ühes riigis või jurisdiktsioonis, mis võib viia maksustamise täieliku vältimiseni;

4. skeem, mis sisaldab vara üleandmist ning kus üleantud vara hinda kajastatakse erinevates riikides või jurisdiktsioonides olulisel määral erinevalt.

Viimati uuendatud 08.01.2025

Siirdehinna kindlaksmääramisega seotud skeemid

Teavet tuleb esitada järgmiste siirdehindade kindlaksmääramisega seotud skeemide kohta, mis ei eelda peamise hüve kriteeriumi täitmist:

1. skeem, mis võimaldab ühepoolsete maksukindlust andvate (ingl *safe-harbour*) reeglite kasutamist;

Ühepoolsust käsitletakse olukorrana, kus riik on kehtestanud reeglid, mis ei ühti OECD siirdehinna juhendites kajastatud rahvusvahelise konsensusega. Aruandekohustuse tekitab selline *safe-harbour* reeglistik, mis on maksumaksjatele avalikult kättesaadav ametlike juhendite vms õiguslikku jõudu omavate dokumentide näol kas maksuhalduri või rahandusministeeriumi veebis. Teavitamist ei nõuta siduvate eelotsuste laadsetest maksuhalduriga sõlmitud kokkulepetest, mis võimaldavad *safe-harbour* reeglite kasutamist ühel konkreetsel maksumaksjal.

2. skeem, mis hõlmab raskesti hinnatava immateriaalse vara üleandmist, kusjuures raskesti hinnatav immateriaalne vara hõlmab sellist immateriaalset vara või sellega seotud õigusi, mille puhul selle üleandmisel seotud isikute vahel puuduvad usaldusväärsed võrreldavad tehingud ning tehingute tegemise ajal on üleantava immateriaalse vara eeldatavalt saadavate tulevaste rahavoogude või sissetulekute prognoosid või kõnealuse immateriaalse vara hindamisel kasutatavad eeldused äärmiselt ebakindlad, muutes keeruliseks selle immateriaalse vara lõpliku tulususe prognoosimise selle üleandmise ajal;

3. skeem, mis võimaldab piiriüleste grupisiseste ülesannete, riskide või varade üleandmisega vähendada ülesannete, riskide või varade üleandja prognoositavat intressi- ja maksueelset aruandeaasta kasumit (EBIT) üleandmisele järgneva kolme aasta jooksul üle 50 protsendi, võrreldes prognoositava intressi- ja maksueelse kasumiga olukorras, kus üleandmist ei ole oleks toimunud.

SKEEMI NÄIDE

- Ühes jurisdiktsioonis asuv ettevõte, kelle kanda on kõik riskid, struktureeritakse ümber nii, et osa riskidest jääb samasse gruppi kuuluva, kuid teises jurisdiktsioonis asuva ettevõtte kanda, mille

- tulemusel üleandva ning algselt kõiki riske kandnud ettevõtte intressi- ja maksueelne kasum väheneb üle 50%. Üldjuhul on sellise tegevuse eesmärk vähendada maksustamisele kuuluvat kasumit ettevõttes, mis asub jurisdiktsioonis, kus on kõrgem maksumäär ülesannete, riskide ja varade viimisega jurisdiktsiooni, kus on madalam maksumäär.

Viimati uuendatud 08.01.2025

Finantskontode alast teabevahetust mõjutavad skeemid

Finantskontode alast teabevahetust mõjutavate skeemide üldiseks tunnuseks on, et see mõjub õõnestavalt finantskontode alasele teabevahetusele või kasutab ära teabevahetuse kokkulepete puudumist või riigisiseses õiguses olevaid lünkasid. Finantskontode alasesse teabevahetusse on hõlmatud lisaks krediidiasutustele ka makseteenuse osutajad.

Teavet tuleb esitada järgmiste finantskontode alase teabevahetuse vältimise ohule viidata võivate skeemide kohta:

1. sellise konto, toote või investeeringu kasutamine, mis ei ole finantskonto või mida ei soovita kasutada finantskontona, kuid millel on finantskontoga sisuliselt sarnased tunnused;
2. finantskonto või -vara üleandmine sellisesse riiki või jurisdiktsiooni või sellise riigi või jurisdiktsiooni ärakasutamine, mis ei ole võtnud kohustust vahetada finantskontode alast teavet asjaomase maksukohustuslase residendiriigiga;
3. tulu ja vara ümberklassifitseerimine sellisteks toodeteks või makseteks, mille suhtes finantskontode alase teabevahetuse regulatsiooni ei kohaldata;
4. finantsasutuse või finantskonto või sellel kontol oleva vara üleandmine või ümberkujundamine selliseks finantsasutuseks või finantskontoks või varaks, mille suhtes finantskontode alase teabevahetuse regulatsiooni ei kohaldata;
5. selliste juriidiliste isikute või õiguslike moodustiste kasutamine, mis välistavad või mille eesmärgiks on välistada kontoomaniku või kontrolliva isiku kohta finantskontode alase teabe esitamine;
6. skeem, mis õõnestab hoolsusmeetmeid või mis kasutab ära nõrku kohti hoolsusmeetmetes, mida finantsasutused kohaldavad finantskontode alase aruandluskohustuse täitmiseks, sealhulgas selliste riikide või jurisdiktsioonide ärakasutamine, kus rahapesuvastaste reeglite täitmise tagamine on ebapiisav või nõrk või kus juriidilistele isikutele ja õiguslikele moodustistele esitatavad läbipaistvusnõuded on nõrgad.

Krediidi- ja makseasutustel ei teki teabeandmise kohustust skeemide osas, mille hindamisel tuleb

arvestada peamise hüve kriteeriumiga. Kui krediidi- või makseasutusele esitatavatest dokumentidest nähtub maksueelise saamise eesmärk ja pakutaval finantseeringul on oluline osa skeemis, tekib krediidi- või makseasutusel teavitamiskohustus juhul, kui skeemi väljatöötaja ei ole skeemi kohta teabeandmise kohustust täitnud.

Viimati uuendatud 08.01.2025

Tegeliku kasusaaja tuvastamist mõjutavad skeemid

Tegeliku kasusaaja tuvastamise vältimise ohule viitab skeem, milles kasutatakse läbipaistmatut omandi- või tegelike kasusaajate ahelat ning milles osalevatel isikutel või õiguslikel moodustistel on järgmised tunnused:

1. neil puudub sisuline majandustegevus, mida toetaks muuhulgas piisav hulk töötajaid, seadmeid, vara ja ruume;
2. nad on asutatud või loodud või neid juhitakse või kontrollitakse või nad asuvad sellises riigis või jurisdiktsioonis, mis ei ole nende valduses oleva vara tegeliku kasusaaja asukoha riik või jurisdiktsioon;
3. nende rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse kohaste tegelike kasusaajate tuvastamine on muudetud võimatuks.

Viimati uuendatud 08.01.2025

Karistused skeemist teavitamata jätmisel

Uusi või täiendavaid karistusmeetmeid teavitamiskohustusega kehtestatud ei ole. Maksuhaldur võib rakendada sunniraha ja/või määrata rahatrahvi.

Kohustuste täitmisele sundimiseks võib sunniraha kokku olla kuni 3300 eurot, sealjuures esimesel korral kuni 1300 eurot ning teisel korral kuni 2000 eurot (**MTVS § 22 lg 3**).

Aruantava piiriülese skeemi kohta teabe esitamata jätmise eest võib maksuhaldur rakendada füüsilisele isikule rahatrahvi kuni 300 trahviühikut (üks trahviühik on hetkel 4 eurot) ning juriidilise isiku puhul kuni 3200 eurot (**maksukorralduse seaduse § 155[3]**).

Viimati uuendatud 08.01.2025

Deklaratsiooni esitamine

Deklaratsioon esitatakse Maksu- ja Tolliametile e-teenuste keskkonna e-MTA vahendusel elektroonselt andmeid sisestades või XML-vormingus failiga laadides, valides „Laadin xml-faili üles".

Piiriüleste skeemide deklaratsiooni (DAC6) esitamise juhend.pdf | 170.62 KB | pdf

Piiriüleste skeemide deklaratsiooni esitamiseks:

1. sisenege **e-teenuste keskkonda e-MTA**
2. valige menüüs „Aruanded" ja seejärel jaotise „Teabevahetuse deklaratsioonid" alt „Piiriüleste skeemide deklaratsioon (DAC6)"
3. deklaratsioonide loetelu lehel valige andmete sisestamiseks „Uus deklaratsioon"

DEKLARATSIOONI ESITAMINE

Deklaratsiooni esitamiseks vajutage nupule „Esitan".

Pärast nupule „Esitan" vajutamist toimub andmete kontroll (faili valideermine). Vigade korral kuvatakse kasutajale informatsioon vigade kohta ja deklaratsiooni on vaja parandada.

Kui deklaratsioonis on vigu, salvestub deklaratsioon „Pooleli" deklaratsioonide loendisse.

Kui vigu ei leidunud, siis ilmub deklaratsioon „Esitatud" staatuses deklaratsioonide nimekirja.

DEKLARATSIOONI ANDMETE MUUTMINE

Andmete muutmiseks tuleb esitada uus deklaratsioon ja siduda see olemasoleva viitenumbriga.

※ Failide tehnilised spetsifikatsioonid leiate lehelt „**Teenuste tehniline info**".

Viimati uuendatud 07.05.2026

Pääsuõigused deklaratsioonide esitamiseks

PÄÄSUÕIGUSTE PAKETID

Piiriüleste skeemide deklaratsioonide haldamise õigus (kood: DAC6_CLIENT_ENCODER) sisaldub järgmistes e-MTA kasutamise pääsuõiguste pakettides:

- ✓ Juriidilise isiku esindaja pakett
- ✓ Füüsilise isiku esindaja pakett
- ✓ FIE esindaja pakett

ÜKSIKÕIGUSED

Piiriüleste skeemide deklaratsioonide haldamiseks saab anda ka üksikõigusi.

Pääsuõiguse nimi ja kood	Võimaldab järgmisi tegevusi
Piiriüleste skeemide deklaratsioonide haldamine (DAC6) (kood: DAC6_CLIENT_ENCODER)	vaadata, muuta, kustutada ja esitada piiriüleste skeemide deklaratsioone (DAC6)
Piiriüleste skeemide deklaratsioonide (DAC6) vaatamine (kood: DAC6_CLIENT_VIEWER)	vaadata piiriüleste skeemide deklaratsioone (DAC6)

Kõige mugavam on pääsuõigusi anda Maksu- ja Tolliameti e-teenuste keskkonnas e-MTA.

Vaadake rohkem lehelt „**Pääsuõiguste andmine**”.

Viimati uuendatud 08.01.2025